

OVERDENKING

EEN GOED VERHAAL

Het thema van de Startzondag op 15 september, dat door de PKN (de Protestantse Kerk in Nederland) is gekozen, is voor het komende jaar “Een goed verhaal”. Het gaat daarbij vooral over verhalen uit de Bijbel. We vragen ons af wat ze ons te zeggen hebben en hoe we ze verbinden met ons eigen verhaal. Zo worden de Bijbelverhalen een spiegel voor ons dagelijks leven.

Ook in de kerkdienst staat het verhaal van God en mensen centraal. Dat vinden we in het Oude Testament en in het Nieuwe Testament. Als de dominee het leesrooster volgt, zijn het vooral de verhalen uit het Nieuwe Testament, die aan de orde komen. Maar er is ook een zogeheten ‘alternatief spoor’, waarbij het juist gaat om het Oude Testament, waarin ook prachtige verhalen te vinden zijn. De komende weken staat daarin de figuur van David centraal, de koning van Israël die wij allemaal kennen en waarover veel te vertellen is. Ik heb alvast één zo’n verhaal uitgezocht, dat verteld is door ds. Carel ter Linden in zijn laatste boek: “Bijbelse miniaturen”:

David spaart Sauls leven (1 Samuël 24)

Ooit was koning Saul David dankbaar geweest. Die had immers die Filistijnse reus gedood, wat niemand had gedurfd, ook Saul niet. Saul had hem terstond in zijn leger opgenomen en hem zijn dochter ten huwelijk gegeven. Sindsdien was Davids’ ster gaan rijzen, en hoe meer het volk hem bejubelde om zijn krijgsverrichtingen, hoe meer Saul hem begon te haten. Uiteindelijk stuurde de koning zijn soldaten op hem af om hem te vermoorden. David had het zien aankomen en was gevlucht, de bergen in.

Maar zie wat er dan gebeurt. David heeft een schuilplaats gevonden in een spelonk, diep genoeg om hem en zijn mannen te bergen. Dan zien ze ineens een man in de lichtopening staan: de kóning. De mannen stoten elkaar aan en houden hun adem in: dit is het moment! Saul ziet niets, hij loopt een eindje de spelonk in om - staat er dan - ‘zijn schoenen te bedekken’. Kortom: om te doen wat ook een koning af en toe moet doen. Achter in de spelonk is de spanning om te snijden. De mannen van David kijken hun aanvoerder aan en sissen hem toe: “Dood hem! Dit is je kans!”

David sluipt naar Saul toe, een mes in de hand. Hij ziet kans ongemerkt een slip van diens mantel af te snijden, en hij sluipt weer terug. Als Saul zijn kleren weer aan heeft en de spelonk heeft verlaten, loopt David hem achterna. Als Saul ver genoeg is, roept David hem toe: “Mijnheer de koning! Waarom luistert u naar de woorden van mensen die zeggen: David beraamt kwaad tegen u? Zie toch, als ik kwaad in de zin had gehad, had ik kans u te doden. Maar ik heb slechts de slip van uw mantel afgesneden... Waarom wilt u mij doden?”

Dan verandert er iets vanbinnen bij Saul. “Is dat jouw stem, David? Jij bent rechtvaardiger dan ik. Jij hebt mij goedgeedaan, terwijl ik jou kwaad heb gedaan. Wie doet dat, als hij zijn vijand ergens ontdekt, dat hij hem dan ongehinderd laat gaan?”

Ja, wie doet dat? Het enige wat ik kan zeggen is: de Bijbel doet dat. Het zijn de bijbelse verhalen die ons leren het kwade niet te vergelden met het kwade, maar met het goede. En daarmee ligt dit heilige Boek nog steeds mijlen op ons voor.

Tot zover dit verhaal. Iets om over na te denken en mee te nemen op ons levenspad.

ds. Margreet Hop

KERKENRAAD

Beste mensen

In het laatste Kerkvenster heb ik de hoop uitgesproken dat u een fijne zomertijd zou mogen krijgen en nu is die zomer alweer voorbij. Alhoewel, terwijl ik dit stukje schrijf is het nog boven de 30 graden en beleven we een prachtige nazomer.

De scholen zijn inmiddels weer begonnen en het nieuwe kerkelijke seizoen staat voor de deur. In dit Kerkvenster treft u heel veel informatie aan over de activiteiten voor de komende maanden. Grote kans dat er ook iets voor u bij zit.

Maar eerst is er natuurlijk de startzondag op zondag **15 september** met als thema “**Een goed verhaal**” en daarna is er het laatste weekend van september de uitwisseling met onze partnergemeente Lambrechtshagen. Dit jaar gaan wij naar Duitsland toe. Mocht u belangstelling hebben om zo’n uitwisseling ook eens een keer mee te maken dan kunt u contact opnemen met één van de leden van de werkgroep (zie voor namen Wegwijs).

Voor de vakantie heb ik u laten weten dat we een nieuwe notulist voor de kerkenraadsvergaderingen gevonden hadden, maar ben toen vergeten de naam te vermelden. Het is Tinet Scholten. Wij zijn als kerkenraad dan ook zeer verheugd dat zij zich bereid verklaard heeft dit stukje gemeentewerk op zich te willen nemen. Welkom Tinet en ook vanaf deze plaats wil ik je, mede namens de kerkenraad, heel veel succes en plezier toewensen met deze nieuwe taak.

De mensen die zich aangemeld hadden om een keer mee te gaan naar Taizé zijn voor de vakantie bij elkaar geweest. In principe is er nu een datum afgesproken. De reis zal

plaatsvinden van **31 mei t/m 7 juni 2020**.

Mocht u alsnog denken, dat lijkt mij eigenlijk toch ook wel iets, dan kunt u contact opnemen met Percy Kulk.

Vanuit de kerkenraad valt er deze keer niets te melden omdat de inleverdatum van de kopij een week voor de 1^e kerkenraadsvergadering van het nieuwe seizoen ligt.

Wel kan ik u vertellen dat er helaas nog geen nieuwe scriba gevonden is, maar het zoeken gaat onverminderd verder.

Gebied voor onderweg

Op pad zijn met U, Schepper God,
is op pad zijn in Uw wereld,
vol wonderen en zó mooi.

In horizon en zee de eeuwigheid vermoeden,
en onder mij de aarde en de rots.

Op pad zijn met U, broeder Jezus,
is op pad zijn met uw vrienden,
elkaar ontmoeten, samen verder gaan,
en op het kruispunt afscheid nemen,
wetend dat U met ons allen bent.

Op pad zijn met U, Heilige Geest,
is op pad zijn met de wind,
is dansen op onstuimige muziek
en dan zo uw lied zingen,
dat anderen het kunnen horen.

Chris Polhill

Ik wil de hoop uitspreken dat we er met elkaar een mooi seizoen van gaan maken, waarin er voor iedereen iets te beleven en te leren valt.

*Rina Zinger
(preses)*

GEMEENTENIEUWS

LANGDURIG BUITENSHUIS VERBLIJVEND

Wanneer u uw naam en adres hier ook vermeld wilt hebben, dit graag doorgeven aan Mina Dodde, tel. 0598-391760.

Dhr. B. Staal, Dhr. H. Staal,
Mevr. A. van de Laar - Klinkenberg,
Mevr. H. Mertz - Nijborg,
Dhr. L. Bulder,
Mevr. A. Koning - van Calker,
“De Burcht”,
Hoogezand.

Jeannet Snip
Sintmaheerd/De Zijlen,
Tolbert.

Erwin Jonkman
“Stichting van Boeyenoord”,
Assen.

Dhr. J. Top
Maartenshof, Groningen.

BEDANKT

- Voor het fraaie bloemenstukje als groet uit de kerk van zondag 23 juni jl. zeg ik u hartelijk dank.

Al langere tijd verblijft mijn vrouw in de Burcht PG-afdeling. Op zondagmorgen wordt zij door vrijwilligers (!) opgehaald voor het bijwonen van de kerkdienst aldaar.

Zolang dit kan en het ons gegeven is zitten wij dan naast elkaar. Dank voor zorg en aandacht.

Wim (Sr.) van de Laar

- Hartelijk dank voor de prachtige bloemen en mooie kaarten die we ontvangen hebben ter ere van ons 40-jarig huwelijk.

Hartelijke groet,
Adri en Elly Lagerburg

- Hartelijk dank voor de bloemen die wij ontvingen ter gelegenheid van ons 50 jarig huwelijk. Ook willen wij Jannie Spijkman bedanken voor de prachtige kaart.

Met vriendelijke groet,
Jeanet en Ger Homan

- Hartelijk dank voor de mooie bloemen en de vele kaarten tijdens mijn ziek zijn. Het heeft me goed gedaan.

Gesines Bos

VERHUISD!!

Na een half jaar verbouwen, is mijn woning in Veendam zover klaar dat ik er kan wonen! Mijn adres is nu Sarastraat 47, 9641HP te Veendam. Mijn mailadres is ook veranderd,

STUIVERPOT

Beste spaarders ook in de afgelopen maanden is er weer flink gespaard. We kunnen het mooie bedrag van € 114.30 overmaken voor brood en medicijnen. zieke en oude mensen die bijna of geen uitkering hebben worden hier mee geholpen. Regelmatig komt er een

- Hartelijk bedankt voor de vele blijken van medeleven tijdens mijn ziekte en mijn 80e verjaardag. We voelen ons gesteund hierdoor.

Jan en Marie Maarhuis

- Hartelijk bedankt voor alle felicitaties (bloemen, kaarten, e-mails, telefoontjes etc.) ter gelegenheid van ons 50 jarig huwelijk. We waren blij verrast.

Jan en Jikke Wolthuis

- Ik was blij verrast door de prachtige bloemen die ik ontving. Hartelijk dank.

Grietje Scheltens

- Graag wil ik iedereen bedanken die mij met hun aandacht bijstaan in mijn tot nu toe nog niet zo voorspoedige ziekteverloop. De vele kaarten, telefoontjes en zelfs mooie tekeningen van enkele jonge kinderen die ik mocht ontvangen met daarbij bemoedigende woorden ter ondersteuning doen mij goed. Naar aanleiding van het laatste onderzoek hoop ik binnenkort te horen voor welk plan van aanpak gekozen zal worden om het boezem fibrilleren op te lossen.

Hartelijke groeten,
Trijnien en Henk Laning

nu susanterbijhe@gmail.com.
Mijn mobiele nummer blijft wel gelijk.

Susan Terbijhe

berichtje van de stichting voor Roemenië dat ze er heel dankbaar voor zijn. Sparen we allemaal weer mee?
Bedankt.

Janny Thalen

BLOEMENGROET

juni

09 Dhr. J. Smit
09 Mevr. E. Dijkman
23 Fam. Gankema
23 Dhr. W.M. v/d Laar
Deborah Huiting

augustus

04 Mevr. J. Niestijl
04 Mevr. H. van Veelen
18 Mevr. G. Scheltens
18 Dhr. A. Steenstra
Mevr. A. Splinter - Meyer
Dhr. en Mevr. Kroon - Teune
Ook zijn er bloemen bezorgd bij:
Fam. Haasnoot in Saterland /Ramsloh Duitsland

juli

07 Mevr. S. Tiersma
07 Mevr. G. Rutgers
21 Mevr. A. Slagter
21 Mevr. T. v/d Ploeg
21 Mevr. T. Laning
dhr. G. Bos
Bewoners van Bloemenstate

PASTORALE RAAD

Hallo allemaal,
Hierbij een stukje van de Pastorale Raad.
De scholen zijn weer begonnen, de meeste vakanties zijn weer voorbij. Wij zijn na onze vakantie ook weer actief begonnen met het kerkenwerk.

Een ieder heeft de vakantie op zijn of haar manier beleefd en ervaren. Laten wij ook stilstaan bij de mensen die niet hebben kunnen genieten van een vakantie. Door ziekte, verlies van een dierbare of andere gebeurtenissen. Heel veel sterkte gewenst vanaf deze plaats!

Als dit kerkvenster uitkomt hebben wij net onze eerste Pastorale raad vergadering van het nieuwe kerkelijke seizoen gehad. Hierin hebben wij ook terug gekeken op de vakantieperiode en hoe wij verder gaan met de pastorale aandachtspunten die er zijn. Als u vragen voor ons heeft of andere pastorale aandachtspunten, dan kunt u dit mailen naar het mail adres:
pr@pknhoogezandsappemeer.nl

Nu kan het zijn dat u zich weleens afvraagt wie beheerd nu dit mailadres, krijg ik wel snel antwoordt? Het mailadres van de Pastorale raad wordt elke dag gecontroleerd en ingekeken of er nog berichten zijn binnen gekomen door de Secr. van de Pastorale raad Joke Drent - Halma, ook bij afwezigheid wordt deze elke dag ingekeken.
Namens de Pastorale raad wens ik u allen een

fijn kerkelijk seizoen!

Doorgeven pastorale aandachtspunten coördinatoren pastoraat:

* Trieny Vos trieny@kpnmail.nl
(Oosterwijken = alle adressen ten oosten van de Kerkstraat. Inclusief Kerkstraat).
* Roelfiena v/d werk tel. 0598-324121, r.vanderwerk@ziggo.nl (Westerwijken = alle adressen ten westen van de Kerkstraat)

Aanvraag bloemengroet:

* Woppe Hartman, tel. 390078, roel.hartman@home.nl (Bloemengroet bij dienst in de Ontmoetingskerk)
* Jenny Brands, tel. 321765, jw.brands5@gmail.com (Bloemengroet bij dienst in de Damkerk)
U kunt bij beide terecht voor het aanvragen van de bloemengroet. Als er een kerkdienst is in de Damkerk dan verzorgt Jenny Brands de bloemengroet en bij de Ontmoetingskerk Woppe Hartman. Onderling vervangen zij elkaar bij vakanties en ziekte.

Voor andere zaken met betrekking tot de Pastorale raad kunt u contact opnemen met de secr. van de pastorale raad. Joke Drent – Halma.

Namens de pastorale raad,
Secr. Joke Drent – Halma
Tel. 06 - 30143845
pr@pknhoogezandsappemeer.nl

DIACONIE

Onderstaande stuk las ik in diaconia.

Thijs en Marike Blok zijn namens ‘kerk in aktie’ uitgezonden naar Zambia.

Zij geven les aan de Justo Mwale universiteit in Usaka.

Thijs en Marike geven een inkijkje in hun werk en leven in Zambia.

Dit verslag gaat over de gewoonten bij een geboorte.

Geboorte.

We zijn opa en oma geworden van een kleinzoon. Op afstand genieten we mee, met beschuit en muisjes.

We vroegen om ons heen wat de Zambiaanse gebruiken zijn rondom een geboorte.

Een jonge schoonmaakster heeft een zoontje van drie. Toen ze acht maanden zwanger was, ging ze terug naar het huis van haar moeder

om daar te bevallen. Na de geboorte kwam de vader vanuit Chipata, 600 km verder op, om zijn zoon te bewonderen. Een paar weken later reisde de moeder met haar zoon weer terug.

Een vader bij de bevalling vindt ze heel raar.

Doen ze dat echt in Nederland? Geen ziekenhuis zal dat toestaan in Zambia.

Volgens de moeder is het echt taboe en heeft de man nooit meer zin in seks als hij zijn vrouw heeft gezien bij de bevalling. Zo'n huwelijk houdt geen stand.

Als er een baby geboren wordt komt er veel bezoek. De mensen nemen ook cadeautjes mee. Sommige leggen speciale kruiden op het lichaam van de baby, om het te beschermen tegen boze machten. Maar zegt de moeder “als christen geloof ik dat God het kindje beschermt”

Namens de diaconie,
Hannie Keizer

COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

De zomer nadert zijn einde. Tijd om bestuurstaken weer op te pakken. Als College van Kerkrentmeesters hebben we op 27 augustus vergaderd. In deze vergadering kwam o.a. het volgende aan de orde:

- In Kerkvenster staan voor het CvK de nummers van de ING-bankrekeningen niet meer vermeld. Idealiter loopt alles via het RABO-nummer van de SKG (bijdragen) en het ABN-nummer (onkosten en collectebonnen). We streven er naar om z.s.m. de ING-rekeningen op te zeggen, dat scheelt nogal wat kosten. Dus aan iedereen die nog via de ING bijdraagt het verzoek om voor kerkelijke bijdrage, kerkvenster en solidariteitskas in vervolg het bankrekeningnummer NL 89 RABO 0373 7346 03 te gebruiken. Voor het bestellen van collectebonnen moet u het bankrekeningnummer NL 55 ABNA 0475 2347 74 gebruiken. Deze nummers zijn te vinden op de een na laatste pagina van Kerkvenster.
- Alle rechtspersonen binnen een kerkelijke gemeente van de PKN krijgen een Kamer van Koophandel nummer. Voor ons zijn dat het CvK en de Diaconie.
- Per 1-6-2019 is het contract met RICOH voor het kopieerapparaat van de

Ontmoetingskerk beëindigd. Het heeft veel moeite gekost om dit voor elkaar te krijgen, maar het is uiteindelijk gelukt. En het scheelt veel geld.

- De rekening 2018 van het CvK geeft voor het Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken geen aanleiding tot nader overleg, zeg maar is akkoord.
- Aanvaard is een legaat van mw. H. Pastoor te Delfzijl, voormalig lid van de Ontmoetingskerk. Waarvoor onze dank.
- Regelmatig worden de arbeidsvoorwaarden voor kerkelijk werkers en predikanten getoetst en zo nodig aangepast. Zo is per 1-7-2019 de vergoeding voor een gastpredikant €130,- geworden.
- We onderzoeken nog of we voor de Ontmoetingskerk vallen onder de informatieplicht in kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Zo ja, dan is er weer veel werk aan de winkel.
- Onze Protestantse gemeente is aangemeld voor deelname aan een fotografieproject in de gemeente Midden-Groningen. Op 11 september komt een groepje studenten van het Noorderpoort College langs bij zowel de Damkerk als de Ontmoetingskerk. De kerkenraad vindt dat we niet mogen ontbreken in het aanbod van de diverse organisaties in onze burgerlijke gemeente.

- Ontmoetingskerk: er moeten nog veel geld kostende werkzaamheden verricht worden aan de Ontmoetingskerk. Bij de gemeente Midden-Groningen is een subsidieaanvraag voor onderhoud ingediend en deze is gehonoreerd voor de jaren 2019/2020 (in totaal €10.000).
- Buren van de Ontmoetingskerk hebben ons aangesproken op overlast van de vijf eikenbomen en verder loopt de toren schade op van de grote boom direct bij de ingang. De beste optie is om de zes bomen te kappen. Daarvoor is geen kapvergunning nodig, omdat de bomen niet op een gemeentelijke lijst staan.
- Onlangs was tijdens condoleances de hitte in Brandpunt weer niet te harden. Besloten is om een airco te plaatsen. We weten dat dat veel kost, maar voor het Stiltecentrum is dit een verantwoorde investering.
- U heeft het wellicht ook uit de pers vernomen, maar de groene beuk op het

terrein van de gemeente Midden-Groningen bij de Damkerk zal gekapt gaan worden omdat zij gevaar oplevert. De gemeente heeft een kapvergunning voor deze monumentale boom aangevraagd. We zijn keurig voortijdig geïnformeerd door de gemeente.

- Wat betreft de verplichte ARBO wordt er veel werk verzet: het BHV plan is gereed evenals het ontruimingsplan, het overzicht van aanwezige apparatuur is ook gereed, de lijst met schoonmaakmiddelen is compleet en bepaalde (gevaarlijke) middelen zijn verwijderd. Verder hopen we binnenkort te starten met de BHV opleidingen voor o.a. kosters.

Tot zover het overzicht. U weet ons hopelijk te vinden in geval van vragen.

Namens het College van Kerkrentmeesters,
Willem Faber

EEN IMPRESSIE VAN HET SPELLETJESCAFÉ

van zondag 16 juni 2019.

Na het koffiedrinken na de dienst bleven er zo'n 35 jonge en oudere gemeenteleden 'hangen' om met elkaar gezelschapspelletjes te gaan spelen. Verrassend was het om de verschillende interesses van de aanwezigen op te merken. De voorkeur liep uiteen van sjoelen, rummikub, fase 10, kolonisten van Catan en vast nog meer waarvan ik de naam niet weet ;-). De sfeer was prima. Het ging er af en toe fanatiek aan toe. Ook werd er hartelijk gelachen.

Klaverjassen, pesten, kwartet, monopoly en dammen/schaken behoorden ook nog tot de mogelijkheden. Misschien voor een volgende keer? Want van verschillende kanten heb ik gehoord dat deze activiteit voor herhaling vatbaar is!

Het samenzijn werd rond 12.45 uur afgesloten met soep en broodjes.

Denkt u nu: dat heb ik gemist of dat lijkt me ook zo leuk?

In het volgende seizoen gaan we gewoon door met het spelletjescafé!

In 2019 houden we het nog 2 keer: **6 oktober** en **17 november**.

Noteer deze data alvast in uw agenda!

De data voor 2020 kunt u lezen in een volgend Kerkvenster.

Namens de jeugdraad,
Titia Steursma

UITNODIGING TOT GEZAMENLIJK GEBED

Beste geloofsgenoten,
Onderstaand bericht heeft te maken met de continuering van de week van het gebed die jaarlijks in de maand januari wordt gehouden.

De week van gebed wordt georganiseerd door de verschillende kerkgemeenschappen in Hoogezand-Sappemeer.

Om het gebed door te laten klinken ook na de week in januari stelt de gebedsgroep van de Baptistengemeente Beukemastraat voor om 1 x per maand gezamenlijk een gebedsmoment te hebben. Het plan is om op de woensdagavond om 19.00 uur bij elkaar te komen.

Namens de gebedsgroep Beukemastraat nodigen we u uit om op woensdag 2 oktober a.s. in de Baptistenkerk aan de Beukemastraat samen te komen om te bidden voor onze naasten dichtbij en ver weg.

Truus Groeneveld (namens de gebedsgroep)

Protestantse Kerk
Classis Groningen-Drenthe

NIEUWSBRIEF CLASSISPREDIKANT ds. JAN HOMMES

'Stel dat uw samenkomst wordt bezocht door iemand die prachtige kleren en gouden ringen draagt en tegelijkertijd door een arme in vodden.' (Jakobus 2:2)

Het is al lang geleden. Één van de catechisanten kwam binnen in vodden, zag er niet uit, terwijl de dienst net goed en wel was begonnen. Met veel tumult en lawaai zocht hij zijn plek in de kerk en hij vond er ook wel iets van hoe het daar toeging. Iedereen schrok zich een hoedje: wat is dit voor iemand, waar komt hij vandaan. Ik moet daar vaak aan terugdenken wanneer ik beleidsplannen van gemeenten lees. Alle gemeenten willen open en gastvrij gemeente zijn, iedereen is van harte welkom en wordt uitgenodigd mee te doen. Dat is mooi. En het is ook echt een verlangen. Tegelijkertijd vraag ik mij vaak af op welke manier die openheid en gastvrijheid geborgd is wanneer het onder druk komt te staan: omdat iemand binnenkomt die je er liever niet hebt (en die zijn er) of omdat iemand duidelijk maakt toch wel hele andere opvattingen te hebben over het leven dan in de gemeente 'gewoon' wordt gevonden. En aan kerkenraden vraag ik ook nog al eens wat dan het verschil is met de voetbalvereniging of welke andere vereniging, die ook open zijn en gastvrij.

In gesprekken met kerkenraden en predikanten gaat het voortdurend over de vraag hoe je

gemeente wilt zijn en op welke manier dat is verbonden met God, met Christus, met de bron die ons allen voedt en sterkt. Ik ben er van overtuigd dat het belangrijk is met elkaar woorden te vinden voor die bronnen die ons allen voeden, woorden van geloof, woorden van hoop in de wereld waarin wij ons leven leven. Ik merk dat we dat moeilijk vinden en dat we het idee hebben dat de woorden die wij daarvoor gebruiken ook meteen helemaal moeten kloppen, dat het een afgerond antwoord moet zijn. Ik probeer u te stimuleren ook woorden te vinden wanneer het stamelend gaat, maar vooral eerlijk en oprecht te zijn. Wanneer we ons willen verbinden met het dorp of de wijk mag ze ook van ons vragen met wie ze te maken heeft en dan is het aan ons wat we daar gaan vertellen. Wanneer we gastvrij mensen willen ontvangen is het wel goed om mensen te laten weten waar ze zijn aanbeland.

De classis heeft een voorzet gemaakt voor een beleidsplan dat op de laatste vergadering is besproken. In het najaar willen we dat vaststellen en wanneer er mensen zijn die het graag willen ontvangen dan kan dat: gewoon een mail naar scriba@classisgroningendrenthe.nl; en we horen graag wat u er van denkt en vindt. Één zinnetje uit wat we de missie noemen en waar samenwerken nadrukkelijk een onderwerp is: *Christus fungeert daarbij als bron voor ons*

denken en handelen in deze tijd. Wij willen het belang van zijn aanwezigheid doorgeven aan de volgende generaties.

Vertrouwenspersoon. Het Breed Moderamen heeft een verzoek gekregen voor het aanstellen van een vertrouwenspersoon inzake seksueel misbruik in onze classis. Wellicht is er in een gemeente in onze classis iemand actief als vertrouwenspersoon, iemand die is gekwalificeerd of dat wil worden en bereid is om dat voor de gehele classis te doen. Gelukkig komt het weinig voor tot op heden en het is wel belangrijk dat we dat goed regelen. Mocht er iemand zijn dan hoor ik dat graag (via de mail naar j.hommes@protestantsekerk.nl of telefoon 0651999711).

Het dagblad Trouw heeft de afgelopen weken aandacht besteed aan het anders gebruiken van kerkgebouwen in ons land. Daarbij wordt gesproken over een zogeheten kerkvisie. Kerkelijke gemeenten die een kerkgebouw beheren en/of in eigendom hebben vragen zich soms af hoe dat verder moet nu kerkenraden kleiner worden en gemeenten minder gebruik maken van het vaak monumentale kerkgebouw. Het zou goed zijn een kerkvisie te ontwikkelen samen met de directe omgeving: het dorp via dorpsbelangen, de burgerlijke gemeente en andere partners. Op veel plaatsen wordt op die manier het kerkgebouw meer toegankelijk gemaakt voor dorp of wijk en voelen meer mensen zich er voor verantwoordelijk. Ik breng het graag onder uw aandacht.

Naar aanleiding van een verzoek van een aantal pioniersplekken om binnen de PKN te kunnen blijven, maar anders en lichter van structuur dan we geregeld hebben in onze kerkorde is er een stevige discussie ontstaan. Dat gaat over de grootte van de kerkenraad, over de opleiding van voorgangers (predikanten én kerkelijk werkers) en uiteindelijk ook over de ambtelijke structuur. Dat is van groot belang voor al onze gemeenten, maar vooral voor de kleinere onder ons (maar dat zijn verreweg de meesten: gemeenten met een kerkenraad die maar met

moeite op sterkte te houden is). Ik hoop dat kerkenraden aan dit gesprek meedoen, al was het maar door het gewoon eens met elkaar te bespreken. (notitie: mozaïek van kerkplekken)

Bij mijn gesprekken met predikanten en kerkelijk werkers merk ik dat zij het niet altijd gemakkelijk hebben. Er verandert veel in het werk, kerkenraden worden kleiner en samenwerking met andere gemeenten en met collega's wordt als lastig ervaren, kerkelijkheid is niet meer vanzelfsprekend. Ik kondig vast aan dat het Breed Moderamen hierover een studiemiddag wil organiseren als het even kan in het najaar, anders volgend voorjaar, voor zowel predikanten als ook kerkelijk werkers. Het is alleen de vraag wat het onderwerp precies moet zijn, waar we de professionals in onze kerk het meeste mee van dienst zijn. Ik hoor en ontvang graag suggesties en ideeën.

Wat ik kreeg op mijn weg door de provincies. KenNetvakantie, ook voor u en voor jou: vakantie, een weekje of weekend er tussenuit, genieten van zon rust, kamperen en het zwembad op camping Bosbad in Zwinderen in een compleet ingerichte caravan, KenNet-vakantie@outlook.com voor aanmelden of meer informatie.

Tot slot: die arme in vossen is iemand die zich diep verbonden voelt met onze traditie en graag de zegen mee wil; degene die prachtige kleren draagt en gouden ringen is zoekend, weet niet zo goed waar het te vinden. Mooi dat beiden toch in onze viering aanwezig kunnen zijn. Met woorden van Peer Verhoeven:

*Geloven
wordt steeds meer verbondenheid beleven met
al wat en al wie is.*

*Geloven
wordt steeds meer de diepte proeven in al wat
en al wie bestaat.*

*Geloven
wordt steeds meer de Eeuwige zien in al wat en
al wie voorbijgaat.*

classispredikant ds. Jan Hommes
j.hommes@protestantsekerk.nl of 0651999711

UIT DE PASTORIE IN VEENDAM

Dit keer weer eens een klein persoonlijk nootje.

De afgelopen weken was het weer eens ouderwets druk. Veel wel en wee heb ik met menigeen mogen delen. En dan is het nu tijd

om te ontspannen. De rust en de stilte te zoeken. Wij hopen met de camper op vakantie te gaan richting Duitsland en mogelijk Frankrijk, dat hangt af van het weer. Verder gaat het met mij/ons goed.

Na 8 september hoop ik het werk weer op te pakken. Tot dan, Gods zegen gewenst en alle goeds, mede namens mijn vrouw Rina,

Percy Kulk

TAIZÉ 2020 GAAT DOOR!

Eindelijk maar toch, de reis naar Taizé gaat in 2020 door. We hopen met een groep van 6 personen op zondag 31 mei 2020 te vertrekken en daar een week te verblijven. Ik ben heel dankbaar dat het gelukt is. Mochten er nog meer mensen zich willen

aansluiten....dan kan dat alsnog. In Kerkvenster wordt u op de hoogte gehouden van de nieuwste ontwikkelingen.

Percy Kulk

LEERHUIS 2019-2020

Ook het komende seizoen staat er weer een serie Leerhuis-ochtenden gepland. Dit keer met als thema: "Het gebed van al Gods kinderen". We hebben het dan natuurlijk over het Onze Vader, het gebed dat Jezus ons leerde. We bidden het vrijwel iedere zondag. En dan bestaat het gebed dat het een automatisme wordt, en we eigenlijk niet eens meer weten wat we bidden. Toch wordt dit gebed niet voor niets "het volmaakte gebed" genoemd. Het Onze Vader is maar een klein stukje tekst, maar met – als ik het zo eens mag zeggen – de concentratie van een bouillonblokje. Het bestaat uit zes beden, die elk voor zich ruimschoots stof bieden voor een hele ochtend, wanneer je ze bekijkt binnen het totaal van de Bijbel en je vervolgens afvraagt wat ze betekenen in het hier-en-nu: zowel in je eigen leven als in de grote wereld om je heen. We komen bij elkaar op de volgende woensdagochtenden:

- in 2019: 2 oktober, 6 november en 4 december;
- in 2020: 5 februari, 4 maart en 1 april.

Plaats van samenkomst: de Vonkzaal in het Damkerkcomplex. We beginnen om 10.00 uur, houden halverwege een korte pauze – met altijd wat lekkers bij de koffie! – en sluiten af om 12.00 uur precies. Nieuwe deelnemers welkom! Kom gerust eens een keertje kijken. Wel graag even een telefoontje of mailtje vooraf, dan zetten we een stoel extra klaar. Voor de volledigheid: wie vorig jaar al meedeed, hoeft zich nu niet opnieuw aan te melden.

Leerhuis-mini: Voor wie niet in de gelegenheid is de woensdagochtenden mee te maken, wordt later dit seizoen een zgn. "Leerhuis-mini" georganiseerd: in drie avonden wordt daar, in enigszins gecomprimeerde vorm, dezelfde stof aangeboden als in het woensdagochtend-Leerhuis.

ds. Frits Praamsma

ODC

Als eerste, er heeft een wisseling in de werkgroep plaats gevonden. Woppe Hartman is gestopt als lid en Titia Steursma komt de werkgroep versterken. Daar zijn we heel blij mee. En het is al weer September en dan is ons jaarlijks contactweekend met onze partnergemeente Lambrechtshagen.

We gaan dit jaar naar Lambrechtshagen op 27, 28 en 29 september. Heeft u zin om mee te gaan of wilt u informatie, neemt u dan contact op met iemand van de werkgroep.

Rina Zinger, Hilly Geense, Liselotte Kooi, Titia Steursma en Hannie Keizer

VRIJWILLIGERS KERKDIENTEN DE BURCHT

De zondagse kerkdiensten in De Burcht zijn oecumenisch van karakter en speciaal gericht op bewoners en familieleden.

Draagt u de voortgang van deze vieringen een warm hart toe, dan zijn we op zoek naar u.

Wij bieden een kleinschalige en laagdrempelige viering en een warme groep enthousiaste vrijwilligers waarvan u deel uitmaakt.

Wij vragen van u om de kerkzaal in te richten en de bewoners te begeleiden naar, van en tijdens de viering.

U bent eens in de 4 -6 weken aanwezig van 9.00 uur tot ongeveer 12.00 uur.

Voor informatie of opgave:

Annemiek Ekamper

Coördinator vrijwilligers WelZINN

Bezoekadres: Dilgtweg 3, 9751 ND Haren

Postadres: Postbus 51, 9750 AB Haren

Tel: 06-51220675

www.zinnzorg.nl

PASSAGE

Aan het begin van een nieuw verenigingsjaar, wil ik graag even aandacht vragen voor Passage.

Elke tweede dinsdagavond komen zo rond de dertig vrouwen bij elkaar, in het zalencentrum Brandpunt bij de Ontmoetingskerk.

Grondslag van Passage is: dat Gods Woord op elk levensterrein en voor elke levensuiting toetssteen en richtsnoer moet zijn.

De meeste keren hebben we een spreker of spreekster met een onderwerp waar we niet zo bij stil staan.

In september komt Laila Koopal vertellen over pruiken.

Angela Ludeman komt in oktober met het onderwerp: achter de klapdeuren van het UMCG.

En in november komt Willemijn Ahlers haar verhaal doen over transgenderschap.

Zoals u leest, heel diverse onderwerpen.

De christelijk- maatschappelijke vrouwenbeweging bestaat dit jaar 100 jaar en Passage zelf 20 jaar.

De drie noordelijke provincies hebben in het voorjaar een jubileumviering gehad in de Lawei in Drachten waar ongeveer 900

vrouwen op af zijn gekomen, de meesten met de bus.

Het was een hele mooie, goed verzorgde feestelijke dag.

Op 1 oktober wordt het landelijk gevierd, in het Beatrix Theater in Utrecht, ook een paar vrouwen van onze vereniging gaan hier naar toe.

Het ledenaantal van Passage loopt langzaam achteruit en het zou jammer zijn dat we moeten stoppen. Daarom een oproep, denk er eens over na, om een avond mee te maken of misschien wel om lid te worden.

De avonden beginnen om 19.45 uur en zijn meestal voor 22.00 uur afgelopen.

Het bestuur, bestaande uit Ineke Knot, Ina Zijlema, Koertdien Thalen, Anneke de Vries en Tineke Koster, gaat er vanuit dat we een mooi vergaderseizoen tegemoet gaan met misschien wel een paar nieuwe leden.

Graag tot ziens.

Voor vragen kan u altijd bellen met Tineke Koster tel. 324683

Tineke Koster

STICHTING BROODNODIG

Broodnodig gaat door ..... ook in vakantietijd. Daarom hierbij ons Broodnodige banknummer. NL34INGB0004675099

t.n.v. Stichting BroodNodig te Hoogezand.

Jan Rustenburg

FELICITATIES

De felicitaties aan onze jarige gemeenteleden vanaf 80 jaar en onze jubilarissen gaan, vergezeld van een bloemengroet van de gemeente, naar

oktober

4 Dhr. A. Blaak
7 Dhr. S.P. Barf
12 Mevr. W.Z. Spackman - Geertsema
14 Dhr. A.H. Buikema
14 Mevr. K. de Vries - Bosma
19 Dhr. J. Anakotta
20 Mevr. A.S. de Jonge - Oldenburger

20 Mevr. W.E. Klinkhamer - Dragt
24 Dhr. W. Orsel
26 Mevr. A. Leugs - Buitenkamp
26 Mevr. G. Buitenwerf - Baar
28 Mevr. A. Jurjens - Kamphuis
31 Mevr. G. Smit - Koers

JUBILEA

Viert u ook een huwelijksjubileum en staat u er niet bij, dan is uw huwelijksdatum niet bekend bij de ledenadministratie.

Wilt u dit wel bekend maken dan kunt u dit doorgeven aan Mina Dodde, tel. 391760 of per mail:

kb@pknhoogezandsappemeer.nl

oktober

40 jaar getrouwd

2 Dhr. en mevr. Siegers - Westerhof

60 jaar getrouwd

15 Dhr. en mevr. Top - Koster

50 jaar getrouwd

2 Dhr. en mevr. Keij - de Jong

WOORD & WEG

voor inspiratie, informatie en opinie [binnen de PKN] – juli/aug en sept. 2019

Ditmaal een korte bijdrage van me, want het juli/augustus nummer lag al twee maanden geleden op de mat (dus waarom zou ik me er in verdiepen want nog tijd zat?). En het nummer van september kreeg ik de dag voor de sluitingsdatum, zodat er nauwelijks tijd was voor reflectie, selectie en nog eens reflectie.

In juli/augustus ging *Woord & Weg* samen met *Kerk&Israël*. In september was het nummer niet alleen gecombineerd met *Diakonia*, maar ook met een extra nummer van *Kerk&Israël*.

Diakonia kan er niet om heen dat diakonie veel met geld te maken heeft. “Het kan soms zo ongemakkelijk voelen: vragen om geld. Maar laat u dan inspireren door de bekende, helaas overleden priester Henri Nouwen, die vond dat fondsenwerving een vorm is van delen van een droom en een vorm van dienstbaarheid. Een manier om onze eigen visie naar buiten te brengen en andere mensen in de gelegenheid te stellen aan deze missie deel te nemen. Het is niet iets vragen, maar iets geven; een relatie beginnen waardoor je dichterbij elkaar komt. Je verandert er allebei van: geveer en ontvanger.”

Vervolgens worden veel voorbeelden van fondsenwerving gegeven: lees die a.u.b. zelf.

De nummers van *Kerk&Israël* gaan over de Joodse bron van het Christendom en de ongemakkelijkheid voor de redactie om enerzijds de aandacht te vragen voor het christelijke antisemitisme de eeuwen door en anderzijds te weten dat ook nu nog organisaties Joden tot het christendom willen bekeren. Iets wat b.v. de PKN niet meer wil. En als het christendom niet verder komt dan te doen te hebben met een Jezus die niet meer was dan een van de vele Joodse rabbi's van lang geleden, dan hebben Joden er niets te zoeken. Maar wel als het gaat om een christendom met Jezus als middelpunt, de geliefde Zoon van God, het Lam dat de zonden der wereld wegneemt.

Voorts gaat *Kerk&Israël* in september in op de jaarlijkse Israël zondag, de eerste zondag van oktober. En daarmee over de kerkordelijk vastgelegde onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. “De beleidsnota uit 2008 over het Israëlisch-Palestijnse conflict maakt duidelijk dat de keuze voor het woord onopgeefbaar verstaan moet worden tegen de achtergrond van een eeuwenlange geschiedenis waarin de kerk zich sterk had vervreemd van haar wortels in het volk Israël, met alle voor Israël – en op een andere manier voor de kerk – desastreuze gevolgen.

Woord&Weg gaat in juli/augustus ook vooral over de roeping om gestalte te geven” aan de onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. Maar de twee andere roepingen zijn net zo belangrijk: de oecumenische roeping om eenheid, gemeenschap en samenwerking te zoeken met Palestijnse christenen. En de diaconale roeping om op te komen voor vrede en gerechtigheid voor iedereen (in Israël).)”. [Ik ben gelukkig met de vermelding van die andere twee roepingen, want anders kom ik snel uit bij de vaak gehoorde ‘onopgeefbare verbondenheid met de God van Israël’, wat een verschraving zou inhouden. JRT]

Woord&Weg gaat in september over geld werven en geld geven. De directeur van de dienstenorganisatie leidt het in met “Om Jezus te volgen heb je niks nodig. Geen geld, geen

twee hemden. Wel sandalen voor onderweg. Dat is het uitgangspunt van de visie achter Kerk 2025. Een aansprekende gedachte, maar ik kan niet ontkennen dat het geld kost om de geloof-gemeenschap van een dak te voorzien. .... Ja we vergaderen in de kerk graag over geld. Geld dat nodig is om het juiste te doen. Maar verlies nooit uit het oog dat het daar uiteindelijk niet om gaat. En dat wordt zeer wel begrepen in de gemeenten die als zeer lezenswaardige voorbeelden in het nummer worden aangehaald.

Sandalen voor onderweg zijn uiteindelijk genoeg.

Met dank voor uw aandacht,
Jan R. Terbijhe

INLIA

Domweg gelukkig in een Leekster straat

Vorig najaar arriveerden ze in INLIA's TussenVoorziening in Eelde; de Syrische Aïsha en Ibrahim met hun 4 kinderen. De jongste twee raakten in de oorlog ernstig verbrand. Het gezin woont nu in Leek.

Een bredere glimlach is niet mogelijk. Ibrahim glimlacht van oor tot oor en gooit de voordeur wijd open. “Kom binnen!” Hij is blij ons in zijn woning te kunnen ontvangen. “We kennen alle burens”, vertelt hij enthousiast, “We hebben ze allemaal te eten uitgenodigd.”

Hij geniet er zichtbaar van om nu echt in Nederland te wónen. Een eigen plek, een huis met voor- en achtertuin. Die achtertuin is een complete moestuin. De plantjes staan er fier bij.

Centraal in de huiskamer prijkt een foto van het gezin in de TuVo. Dochter Layla maakt een hartje met haar handen.

Het hele gezin gaat naar school; de kinderen naar de basisschool, de ouders naar inburgeringslessen. Ibrahim vliegt door de lesstof heen. Over het A1-studieboek deed hij slechts twee maanden. En hij is vast van plan het theorie-examen dat hij binnenkort voor zijn rijbewijs moet halen, in het Nederlands te doen.

Hij wil buschauffeur worden namelijk, en: “Dan moet je mensen kunnen helpen, dus moet

je goed met ze kunnen praten.” Zes uur per dag studeert hij. Het hele gezin werkt keihard aan de taal. Als de kinderen thuis komen uit school – op de fiets natuurlijk - doen ze

taalwedstrijdjes met z'n allen. Woorden opschrijven waarvan je denkt dat de rest ze nog niet kent, bijvoorbeeld. ‘De muis’, ‘het doelpunt’, ‘de zomer’.

De kinderen zitten op een fijne school, vindt het ouderpaar. Ibrahim kijkt wel eens stiekem vanaf een afstandje toe, om te zien hoe het met ze gaat. Of ze leuk spelen met de andere kinderen. De jongste speelt met heel veel jongens en meisjes. “Zo fijn om te zien.”

Ik denk terug aan wat hij eerder vertelde; over hoe dit zoontje en dochtertje Layla in brand stonden na een raketinslag. Hoe hij hen keer op keer in een vat water moest onderdompelen om het vuur te doven. Beiden verminkt van boven tot onder. Wat zal je dan inderdaad blij zijn als je je kind weer ziet spelen.

Ook Layla gaat het goed. Ze doen alles om ervoor te zorgen dat ze zich niet minder voelt dan andere meisjes. Het werkt. Onlangs wilde ze oorbellen. Maar dat kan pas als beide oren geopereerd zijn. In juli is het rechteroor aan de beurt. “Daarna krijg je de mooiste oorbellen van het land”, heeft Ibrahim haar beloofd. Verminkt en operaties ondergaan: dat valt niet mee voor een meisje van 9 jaar. Of voor de ouders.

“Iedereen heeft obstakels in het leven, het gaat erom die problemen op te lossen”, zegt Ibrahim, “Aïsha en ik proberen samen altijd een wijze oplossing te vinden.” Aïsha

glimlacht naar haar man, dat heeft hij weer mooi gezegd. Op de achtergrond spelen de kinderen. Domweg gelukkig in een Leekster straat.

AGENDA

INLOOPOCHTEND

U bent elke week op **woensdagmorgen van 10.00 tot 11.30 uur** welkom in het Damkerkcomplex voor een ontspannen samenzijn.

Woensdag 18 september
Woensdag 25 september
Woensdag 02 oktober
Woensdag 09 oktober

Woensdag 16 oktober
Woensdag 23 oktober
Woensdag 30 oktober

Contactpersoon: Klara Darwinkel

SAMEN AAN TAFEL DAMKERK

Op 27 september a.s. gaat er weer gekookt worden. Iedereen, dus jong en oud, is welkom vanaf 17.30 uur in de Vonkzaal.

De kosten bedragen € 3,- Opgave bij:

Bertha Naaijer tel: 323550
Janny Pietersen tel: 320360
Jenny Brands tel: 321765
of via satkookgroep@pknhoogezandsappemeer.nl

PASSAGE

Chr. maatschappelijke vrouwenbeweging
8 okt. Angela Ludemann, Hoogezand
Onderwerp: Achter de klapdeuren van het UMCG

Belangstellenden zijn van harte welkom
Bent u geïnteresseerd? Bel dan PR-vrouw:
T.G Koster-Bijsterveld, tel. 324683

